

POPULÄRVETENSKAPLIG SAMMANFATTNING (kan även även bifogas som bilaga)

Organisationens namn

Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA)

Projekttitel

Typning av campylobacterisolat från slaktkyckling i ett nationellt övervakningssamarbete

Sammanfattning

Campylobacter är tarmbakterier som förekommer hos många djurslag. Den smittar människor främst genom förorenat vatten eller livsmedel, och framför allt kyckling. Antalet fall av campylobacterinfektion ökar under sensommarmånaderna varje år, men de senaste åren har vi även haft en ökning under vinterarna som till stor del har kunnat härledas till campylobacter på inhemsk slaktkyckling. Med anledning av de senaste årens utbrott initierades år 2017 ett övervakningssamarbete mellan Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket och Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) som gick ut på att vid två perioder under året jämföra campylobacterstammar från patienter, livsmedelsprover (kycklingkött) och blindtarmsprover från slaktkyckling. Jämförelser av stammar (s.k. typning) är varit ett värdefullt verktyg som möjliggör att visa vilka campylobacterstammar på slaktkyckling som orsakat sjukdom hos människor. Det är även viktigt för att kunna studera spridning mellan gårdar, om rutiner för sanering och tomhållning fungerar, samt för att följa upp om de åtgärder som branschen satt in gett effekt.

I det här projektet har vi analyserat samtliga campylobacterisolat som samlats in inom övervakningsprogrammet för campylobacter på slaktkyckling under tre veckor före insamlingsveckorna för isolat från människor. Vid första provtagningsperioden (Februari/Mars) var antalet campylobactersmittade kycklingflockar fortfarande högre än normalt. Vid andra provtagningsperioden (juli/Augusti) var däremot antalet smittade flockar det lägsta sedan 2010. Första provtagningsperioden visade på en tydlig utbrottsituation där majoriteten av isolaten från kycklingtarm var oskiljbara och även besläktade eller till och med oskiljbara vid jämförelse mot isolat från patienter och kycklingprodukter från butik. Vid andra provtagningsperioden förekom många fler olika campylobacterstammar på slaktkyckling, vilket är normalt för sommaren då det förekommer mer campylobacter i miljön. Drygt en fjärdedel av de analyserade isolaten från kycklingtarm var dock fortfarande den stam som var dominerande vid första provtagningsperioden och som troligen spelat en stor del i det senaste utbrottet. Det visar att en stam kan överleva länge på gårdar, trots de olika extra åtgärder som genomfördes under våren 2017. Arbete har pågått under hösten för att titta närmare på dessa gårdar. Den mycket låga prevalensen av campylobacter på slaktkyckling i slutet av året tyder på att åtgärderna gett effekt.

Förhoppningen är att övervakningssamarbetet ska få fortgå under flera år så att vi får en ökad kännedom om vad som kan anses som normalt och inte så att vi tillsammans med kycklingbranschen snabbare kan agera på varningssignaler.